

มคอ. ๓ รายละเอียดของรายวิชา
พุทธศิลป์

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา	โครงการขยายห้องเรียน/ คณะพุทธศาสตร์ /ภาควิชาพระพุทธศาสนา/โครงการขยายห้องเรียนวัดไชยชุมพลชนะสงคราม

หมวดที่ ๑ ข้อมูลโดยทั่วไป

๑. รหัสและชื่อรายวิชา	๑๐๑ ๔๑๓ พุทธศิลป์ (Buddhist Arts)
๒. จำนวนหน่วยกิต	๓ หน่วยกิต (๓-๐-๖)
๓. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา	พุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา วิชาแกนพระพุทธศาสนา
๔. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน	พระมหาสุวัฒน์ สุวฑฺฒโน
๕. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน	ภาคการศึกษาที่ ๑ /ชั้นปีที่ ๔
๖. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี)	ไม่มี
๗. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisites) (ถ้ามี)	ไม่มี
๘. สถานที่เรียน	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ห้องเรียนวัดไชยชุมพลชนะสงคราม
๙. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด	๗ พฤษภาคม ๒๕๖๑

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

๑. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

เพื่อให้ผู้เรียนทราบความเป็นมาของพุทธศิลปะ จะทำให้เกิดความซาบซึ้งมองเห็นคุณค่าความงาม และปรัชญาธรรมตามที่ปรากฏเป็นพุทธลักษณะ รู้จักที่จะอนุรักษ์พุทธศิลปะให้เป็นมรดกไทย มรดกโลก

วัตถุประสงค์

๒. วัตถุประสงค์ในการการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา

เพื่อเพิ่มเติมเนื้อหา ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงข้อมูล เพื่อการบูรณาการกับศาสตร์อื่นๆ โดยอาศัยการประเมินจากผู้เรียน และคณาจารย์เข้าสู่ขบวนการสอนโดย E-Learning

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ

๑. คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาพัฒนาการของพุทธศิลปะในอินเดียและคลื่นพระพุทธรูปศาสนาที่เข้าสู่ประเทศไทยซึ่งสัมพันธ์กับสกุลศิลปะสมัยต่างๆจนเกิดเป็นสกุลศิลปะในประเทศไทยทั้งด้านประติมากรรมจิตรกรรมและสถาปัตยกรรม อาชญากรรมทางวัตถุและความงามจากพุทธศิลป์สมัยต่างๆในประเทศไทยโดยอาศัยพุทธลักษณะ

๒. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา

บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ/งานภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง
บรรยาย ๓ ชั่วโมงต่อสัปดาห์	การสอนเสริม ไม่มี	การฝึกปฏิบัติงานภาคสนาม ไม่มี	ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ๖ ชั่วโมงต่อสัปดาห์

๓. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาเป็นรายบุคคล

จัดเวลาให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล และรายกลุ่ม ๓ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ โดยแจ้งให้ทราบล่วงหน้า

หมวดที่ ๔ การพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษา

๑. คุณธรรม จริยธรรม
๑.๑ คุณธรรม จริยธรรมที่ต้องพัฒนา พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรมเพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างราบรื่น และเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม โดยผู้สอนต้องพยายามสอดแทรกเรื่องที่เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม ปรัชญา ความเชื่อ จากงานพุทธศิลป์ เพื่อให้บัณฑิตสามารถพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมไปพร้อมกับการศึกษางานพุทธศิลป์ โดยมีคุณธรรมจริยธรรมตามคุณสมบัติของหลักสูตร ดังนี้ ๑) ตระหนักคุณค่าของงานพุทธศิลป์ ๒) มีวินัย ตรงต่อเวลา และความรับผิดชอบต่อตนเอง และสังคม ๓) เกิดความรู้สึกรับผิดชอบในฐานะเป็นพุทธศาสนทายาท ๔) เกิดศรัทธาเชื่อมั่นหลักพุทธธรรมนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต ๕) เคารพกฎระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์กรและสังคม
๑.๒ วิธีการสอน ๑) การอธิบาย ๒) การอภิปราย ๓) การศึกษาค้นคว้ารายบุคคลหรือกลุ่ม ๔) การนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้า ๕) การใช้สื่อประกอบการสอน
๑.๓ วิธีการประเมินผล ๑) พฤติกรรมการเข้าเรียน และส่งงานที่ได้รับมอบหมายตามขอบเขตที่ให้และตรงเวลา ๒) มีการอ้างอิงเอกสารที่ได้นำมาทำรายงาน อย่างถูกต้องและเหมาะสม ๓) ประเมินผลการนำเสนอรายงานที่มอบหมาย
๒. ความรู้
๒.๑ ความรู้ที่ต้องได้รับ มีความรู้ ความเข้าใจ พุทธศิลปะ สามารถวิเคราะห์พุทธศิลปะสมัยต่าง ๆ ได้ มองเห็นคุณค่า ความงาม ปรัชญาธรรมแห่งพุทธศิลปะ
๒.๒ วิธีการสอน บรรยาย พร้อมยกตัวอย่างประกอบ มีความคิดวิเคราะห์พุทธศิลปะในแต่ละสมัย ผู้เรียนไปค้นคว้าเพิ่มเติมจากชั้นเรียน และจัดทำรายงานเสนอในชั้นเรียน

๒.๓ วิธีการประเมินผล ทดสอบโดยข้อเขียน ประเมินจากการมีส่วนร่วม การรายงานตามที่ได้รับมอบหมาย
๓. ทักษะทางปัญญา
๓.๑ ทักษะทางปัญญาที่ต้องพัฒนา สามารถศึกษาและวิเคราะห์พุทธศิลปะแต่ละยุคสมัยได้ บอกความเหมือนและความแตกต่างแห่งพุทธศิลปะได้
๓.๒ วิธีการสอน ทัศนศึกษาแหล่งพุทธศิลปะหาประสบการณ์จริง ค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งข้อมูล เชิญผู้เชี่ยวชาญด้านพุทธศิลปะมานำเสนอ
๓.๓ วิธีการประเมินผล ทดสอบโดยข้อเขียน สังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วม การอภิปรายนำเสนอรายงาน เสนอความคิดเห็น
๔. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
๔.๑ ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบที่ต้องพัฒนา มอบหมายงานค้นคว้าเป็นกลุ่ม โดยมีผู้นำกลุ่ม และสมาชิกร่วมกันรับผิดชอบ พัฒนาการเป็นภาวะผู้นำ และผู้ตาม รู้จักการค้นคว้าด้วยตนเอง และร่วมกันทำงานเป็นกลุ่ม
๔.๒ วิธีการสอน เสนอรายงานการค้นคว้าเป็นกลุ่ม จัดทำโครงงานเป็นทีม และเสนอรายงานจากที่ได้ค้นคว้า เป็นรายบุคคลหรือเป็นรายกลุ่ม โดยใช้ Power Point
๔.๓ วิธีการประเมินผล สังเกตการมีส่วนร่วม การทำงานเป็นทีม การเอาใจใส่ต่องานที่ได้รับมอบหมาย พร้อมทั้งผลงานและโครงงาน ตลอดจนการนำเสนอ

๕. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

๕.๑ ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ต้องพัฒนา

งานมอบหมายที่ต้องใช้ทักษะในการวิเคราะห์ โดยการใช้การสื่อสารเชิงปริมาณ และคุณภาพ

๕.๒ วิธีการสอน

เน้นการใช้ภาษาถูกต้อง ชัดเจน กระชับ เสนอรายงานกลุ่ม พร้อมทั้งซักถาม เสนอแนะ และนำเสนอ โดย Power Point พร้อมทั้งภาพประกอบ

๕.๓ วิธีการประเมินผล

ประเมินจากข้อมูลที่น่าเสนอ การใช้เทคโนโลยีในการสื่อสาร การนำเสนอโดยการอภิปรายเนื้อหา และการใช้ภาษา

หมวดที่ ๕ แผนการสอนและการประเมินผล

๑. แผนการสอน

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การ สอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
๑	แนะนำรายละเอียดวิชา การวัดผล กิจกรรมการเรียนการสอน บทหน้าที่ ๑ - ความหมายของพุทธศิลป์ - องค์ประกอบของศิลปะ - ขอบเขตการศึกษาพุทธศิลป์ - คุณค่าของศิลปะ	๓	บรรยาย การถาม-ตอบ การค้นคว้า มอบหมายงาน	พ.ม.สุวัฒน์
๒	บทที่ ๒ ศิลปะกับศาสนา - มนุษย์กับศิลปะ - พุทธศิลป์เพื่อการรับใช้ พระพุทธรูป - กำเนิดพุทธศิลป์ในพระพุทธรูป - จุดมุ่งหมายในการสร้างงานพุทธศิลป์	๓	บรรยาย การถาม-ตอบ การค้นคว้า มอบหมายงาน	พ.ม.สุวัฒน์

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การ สอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
๓	บทที่ ๒ ศิลปะกับศาสนา - หลักธรรมที่มีอิทธิพลต่อการสร้าง งานพุทธศิลป์ - ศิลปศาสตร์ในการสร้างพระพุทธรูป - ความสำคัญของของศาสนาในการ เป็นสิ่งโอปปางานพุทธศิลป์	๓	บรรยาย การถาม-ตอบ การค้นคว้า มอบหมายงาน	พ.ม.สุวัฒน์
๔	บทที่ ๓ วิวัฒนาการของศิลปะในอินเดีย - มूलเหตุแห่งพุทธเจดีย์ ๔ ประเภท - พุทธศิลป์อินเดียในสมัยต่างๆ - สกุลช่างศิลปะเมารยะ - สกุลช่างศิลปะคันธารราษฎร์ - สกุลช่างศิลปะมถุรา	๓	บรรยาย การถาม-ตอบ การค้นคว้า มอบหมายงาน	พ.ม.สุวัฒน์
๕	บทที่ ๔ วิวัฒนาการของศิลปะในอินเดีย - สกุลช่างศิลปะคุปตะ - สกุลช่างศิลปะปาละ - สกุลช่างศิลปะปาลวะ - สกุลช่างศิลปะเสนะ,โจละ	๓	บรรยาย การถาม-ตอบ การค้นคว้า มอบหมายงาน	พ.ม.สุวัฒน์
๖	บทที่ ๕ ยุคสมัยของพุทธศิลป์ในไทย - พุทธศิลป์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ - พุทธศิลป์สมัยทวาราวดี - พุทธศิลป์สมัยศรีวิชัย - พุทธศิลป์สมัยลพบุรี	๓	บรรยาย การถาม-ตอบ การค้นคว้า มอบหมายงาน	พ.ม.สุวัฒน์
๗	บทที่ ๖ พุทธศิลป์สมัยประวัติศาสตร์ไทย - ปัจจัยที่ทำให้เกิดศิลปะชนชาติไทย - พุทธศิลป์สมัยเชียงแสน - พุทธศิลป์สมัยสุโขทัย - พุทธศิลป์สมัยอู่ทอง	๓	บรรยาย การถาม-ตอบ การค้นคว้า มอบหมายงาน	พ.ม.สุวัฒน์
๘	สอบกลางภาค			
๙	บทที่ ๗ พุทธศิลป์สมัยประวัติศาสตร์ไทย - พุทธศิลป์สมัยอยุธยา ยุคที่ ๑ - พุทธศิลป์สมัยอยุธยา ยุคที่ ๒ - พุทธศิลป์สมัยอยุธยา ยุคที่ ๓	๓	บรรยาย การถาม-ตอบ การค้นคว้า มอบหมายงาน	พ.ม.สุวัฒน์

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การ สอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
	- พุทธศิลป์สมัยอยุธยา ยุคที่ ๔			
๑๐	บทที่ ๗ พุทธศิลป์สมัยประวัติศาสตร์ไทย - จิตรกรรมสมัยอยุธยาตอนต้น - จิตรกรรมสมัยอยุธยาตอนกลาง - จิตรกรรมสมัยอยุธยาตอนปลาย	๓	บรรยาย การถาม-ตอบ การค้นคว้า มอบหมายงาน	พ.ม.สุวัฒน์
๑๑	บทที่ ๘ พุทธศิลป์สมัยรัตนโกสินทร์ - แบบรัตนโกสินทร์ ศิลปะอยุธยา	๓	บรรยาย การถาม-ตอบ การค้นคว้า มอบหมายงาน	พ.ม.สุวัฒน์
๑๒	บทที่ ๙ พุทธศิลป์สมัยรัตนโกสินทร์ - แบบรัตนโกสินทร์ ศิลปะสุโขทัย	๓	บรรยาย การถาม-ตอบ การค้นคว้า มอบหมายงาน	พ.ม.สุวัฒน์
๑๓	บทที่ ๑๐ พุทธศิลป์สมัยรัตนโกสินทร์ - แบบรัตนโกสินทร์ ศิลปะแบบจีน	๓	บรรยาย การถาม-ตอบ การค้นคว้า มอบหมายงาน	พ.ม.สุวัฒน์
๑๔	บทที่ ๑๑ พุทธศิลป์สมัยรัตนโกสินทร์ - แบบรัตนโกสินทร์ ศิลปะตะวันตก - แบบรัตนโกสินทร์แท้	๓	บรรยาย การถาม-ตอบ การค้นคว้า มอบหมายงาน	พ.ม.สุวัฒน์
๑๕	บทที่ ๑๒ ศิลปะกับจิตสำนึกในการ อนุรักษ์ - สาเหตุที่ทำให้พุทธศิลป์ชำรุด เสื่อมสภาพหรือสูญหาย - ความสำคัญของการอนุรักษ์พุทธศิลป์	๓	บรรยาย การถาม-ตอบ การค้นคว้า มอบหมายงาน	พ.ม.สุวัฒน์
๑๖	สอบปลายภาค	๓		

๒ แผนการประเมินผลการเรียนรู้

ที่	ผลการ เรียนรู้*	วิธีการประเมิน	สัปดาห์ที่ ประเมิน	สัดส่วนของการ ประเมินผล
๑		งานที่มอบหมาย	๔-๖-๑๐-๑๔	๒๐
๒		สอบกลางภาค	๘	๒๐

๓		รายงานกลุ่ม	๑๑-๑๒-๑๓	๒๐
๔		สอบปลายภาค	๑๖	๔๐

หมวดที่ ๖ ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

๑. เอกสารและตำราหลัก จารุวรรณ พึ่งเกียรติ, พุทธศิลป์, กรุงเทพฯ : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕. สมเกียรติ โล่เพชรรัตน์, พระพุทธรูป ศิลปะสมัยอยุธยา : ประวัติศาสตร์ชนชาติไทย กับประติมากรรมใน พระพุทธศาสนา. กรุงเทพฯ ฯ , อมรินทร์พริ้นติ้ง พับลิชชิ่ง, ๒๕๔๘
๒. เอกสารและข้อมูลสำคัญ ไม่มี
๓. เอกสารและข้อมูลแนะนำ ไม่มี

หมวดที่ ๗ การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

๑. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนักศึกษา ผู้เรียนประเมินประสิทธิผลของรายวิชา การเรียนการสอน การจัดกิจกรรม สนับสนุนการเรียนการสอน ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง
๒. กลยุทธ์การประเมินการสอน คณะกรรมการในรายวิชาประเมิน หรือการสังเกตการสอนจากอาจารย์ในภาควิชา
๓. การปรับปรุงการสอน ภาควิชาให้ผู้สอนทบทวน และปรับปรุงวิธีการสอน จากผลการประเมินของผู้เรียน หรือข้อเสนอแนะจาก ผู้เชี่ยวชาญ โดยที่สวดภาควิชาหารือ แก้ไขปัญหาร่วมกัน
๔. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในรายวิชา ภาควิชาประเมินข้อสอบ และความเหมาะสมในการให้คะแนนแต่ละรายวิชา ให้เป็นไปตามระบบการ ประเมินของหลักสูตร
๕. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา ภาควิชาสร้างระบบทบทวนประสิทธิผลของรายวิชา โดยพิจารณาจากการประเมิน การเรียนการสอนของ ผู้เรียน และคณะกรรมการของภาควิชาเสนอให้ผู้รับผิดชอบในการทบทวนเนื้อหา การสอน ตลอดจนการเสนอ เพื่อปรับปรุงพัฒนาในรายวิชาต่อคณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตรต่อไป

